

485

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW SKARBU I ZIEM ODZYSKANYCH

z dnia 23 grudnia 1948 r.

o zakresie działania i organizacji urzędów likwidacyjnych.

Na podstawie art. 9 dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 13, poz. 87 i Nr 72, poz. 395, z 1947 r. Nr 19, poz. 77 i Nr 66, poz. 402 oraz z 1948 r. Nr 57, poz. 454) zarządza się, co następuje:

R o z d z i a ł 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. Dekret powołany w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia oznacza dekret z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich, a artykuły powołane w tym rozporządzeniu bez bliższego określenia — artykuły tegoż dekretu.

§ 2. 1. We wszystkich sprawach z zakresu prawa administracyjnego, należących do właściwości urzędów likwidacyjnych, stosuje się przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 341) z jego późniejszymi zmianami i uzupełnieniami.

2. Od orzeczenia rejonowego urzędu likwidacyjnego służy odwołanie do okręgowego urzędu likwidacyjnego. Od orzeczeń okręgowych urzędów likwidacyjnych wydanych w I instancji, służy odwołanie do Ministra Skarbu, a na obszarze Ziemi Odzyskanych do Ministra Ziemi Odzyskanych.

3. Postanowienia, zarządzenia, nakazy i zakazy, wydane przez urzędy likwidacyjne w zakresie oznaczonym w ust. 1, są tytułami wykonawczymi w rozumieniu art. 14 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu przymusowym w administracji (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 342).

§ 3. Zbywanie, oddawanie w najem lub dzierżawę majątków w ramach uprawnień z art. 7 należą do wyłącznej właściwości urzędów likwidacyjnych.

§ 4. Przy wykonywaniu swych czynności organa urzędów likwidacyjnych mają prawo wstępu w porze dziennej na tereny i do pomieszczeń, w których może znajdować się majątek opuszczony i poniemiecki, przeglądania ksiąg i dokumentów, powoływania biegłych, badania świadków i dokonywania innych czynności niezbędnych dla ustalenia i zabezpieczenia majątku. Mają one prawo żądania pomocy innych organów państwowych i samorządowych w granicach kompetencji tych organów. Przy wykonywaniu tych czynności osoby interesowane mają prawo żądać obecności dwóch świadków według ich wyboru. Z dokonanych w tym trybie czynności sporządza się protokół.

§ 5. Do czasu przekazania majątków w zarząd władzom, instytucjom lub osobom wymienionym w art. 12 ust. 1 i 2 urzędy likwidacyjne obowiązane są do wszelkich czynności, związanych z zabezpieczeniem i zachowaniem substancji tych majątków oraz zmierzających do użytkowania ich w granicach zwyczajnych potrzeb gospodarczych.

§ 6. Do ustalania, czy dany majątek jest opuszczony lub poniemiecki, powołane są wyłącznie urzędy likwidacyjne. Ustalenie to nie narusza uprawnień osób zainteresowanych do dochodzenia swych roszczeń w drodze sądowej.

§ 7. Gdy przedmiotem umowy dzierżawy jest przedsiębiorstwo przemysłowe lub handlowe, dysponowanie prawem najmu pomieszczenia, jako składową częścią przedsiębiorstwa, należy do okręgowego urzędu likwidacyjnego, co nie uszczupla praw właściciela nieruchomości opartych na przepisach prawa prywatnego. Jeżeli przedsiębiorstwo znajduje się w miejscowości, w której obowiązują przepisy o publicznej gospodarce lokalami, okręgowy urząd likwidacyjny wskazuje najemcę w sposób ustalony w art. 8 dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o publicznej gospodarce lokalami i kontroli najmu (Dz. U. R. P. z 1945 r. Nr 4, poz. 27), jeżeli nie wystąpi o przydział pomieszczenia tego przedsiębiorstwa na rzecz Skarbu Państwa.

§ 8. W sprawach o przywrócenie posiadania majątku opuszczonego w trybie określonym w art. 19 dekretu okręgowy urząd likwidacyjny wyraża zgodę po rozpoznaniu wniosku osoby uprawnionej oraz po uprzednim uzyskaniu oświadczenia właściwej władzy zarządzającej tym majątkiem. Sprzeciw tej władzy wiąże okręgowy urząd likwidacyjny.

§ 9. Okręgowy urząd likwidacyjny pozostawi bez rozpoznania wnioszek o przywrócenie posiadania, jeżeli w danej sprawie zapadło już orzeczenie sądowe lub toczy się postępowanie sądowe.

§ 10. Jeżeli w majątku, co do którego zgłoszono wnioszek o przywrócenie posiadania w trybie art. 19, poczynione zostały nakłady (art. 5 i 6) lub jeżeli w odniesieniu do takiego majątku istnieją roszczenia wynikłe z dozoru lub zarządu, okręgowy urząd likwidacyjny wyda decyzję odmowną i odeśle stronę na drogę sądową, chyba że co do wysokości, sposobu zapłaty i zabezpieczenia roszczeń z wyżej wymienionych tytułów zostanie osiągnięta ugoda ze stroną.

§ 11. Od decyzji okręgowego urzędu likwidacyjnego, odmawiającej przywrócenia posiadania majątku opuszczonego w trybie art. 19, nie służy

środek prawny w administracyjnym toku instancji, natomiast stronie służy prawo dochodzenia swych praw w drodze sądowej.

R o z d z i a ł 2.

Zakres działania urzędów likwidacyjnych.

§ 12. Do zakresu działania okręgowych urzędów likwidacyjnych należy:

- 1) wykonywanie nadzoru nad czynnościami podległych urzędów,
- 2) orzecznictwo w II instancji w sprawach należących do zakresu działania rejonowych urzędów likwidacyjnych,
- 3) załatwianie w I instancji spraw nie należących do zakresu działania rejonowych urzędów likwidacyjnych, a nie zastrzeżonych Ministerstwu Skarbu bądź Ministerstwu Ziem Odzyskanych.

§ 13. Do zakresu działania rejonowych urzędów likwidacyjnych należy:

- 1) ustalenie, czy dany majątek jest opuszczony lub poniemiecki,
- 2) zabezpieczanie majątków do czasu objęcia ich w zarząd przez właściwe ze względu na rodzaj majątku władze,
- 3) wykonywanie orzeczeń o przepadku majątku lub o zabezpieczeniu przepadku,
- 4) sporządzanie i kontrola inwentarza majątków,
- 5) dokonywanie oszacowania majątków w trybie unormowanym przepisami szczególnymi,
- 6) oddawanie w najem lub w dzierżawę majątków z wyjątkiem przedsiębiorstw przemysłowych, handlowych i usługowych, jeżeli oddawanie w najem lub w dzierżawę w myśl przepisów prawnych należy do zakresu działania urzędów likwidacyjnych,
- 7) zbywanie ruchomości z wyjątkiem remanentów towarowych przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych oraz urządzeń stanowiących część składową istniejących przedsiębiorstw,
- 8) ustalanie wysokości nakładów w majątkach opuszczonych i zabezpieczanie należności z tytułu tych nakładów,
- 9) dokonywanie rozliczeń z osobami, którym przywrócono posiadanie majątków opuszczonych,
- 10) załatwianie spraw związanych z zabezpieczeniem kosztów nadzoru i zarządu majątków opuszczonych,
- 11) dochodzenie należności powstałych w związku z zarządem i likwidacją majątków przez rejonowe urzędy likwidacyjne,
- 12) składanie na podstawie decyzji okręgowego urzędu likwidacyjnego wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych i innych rejestrach publicznych przejęcia na rzecz Państwa i innych osób prawa publicznego praw majątkowych.

R o z d z i a ł 3.

Organizacja okręgowych urzędów likwidacyjnych.

§ 14. 1. Na czele okręgowego urzędu likwidacyjnego stoi dyrektor.

2. Dyrektorów okręgowych urzędów likwidacyjnych mianują: Minister Skarbu bądź Minister Ziem Odzyskanych, każdy we własnym zakresie działania.

§ 15. 1. Do dyrektora okręgowego urzędu likwidacyjnego należy ogólne kierownictwo i nadzór nad działalnością podległych mu: okręgowego i rejonowych urzędów likwidacyjnych.

2. Dyrektora okręgowego urzędu likwidacyjnego w przypadku niemożności pełnienia przez niego obowiązków zastępujeznaczony przez właściwego ministra pracownik.

3. Dyrektor okręgowego urzędu likwidacyjnego jest przełożonym wszystkich pracowników podległych mu: okręgowego i rejonowych urzędów likwidacyjnych.

4. Dyrektor okręgowego urzędu likwidacyjnego przyjmuje, mianuje, przenosi na inne miejsca służbowe, zwalnia oraz przenosi w stan spoczynku podległych mu pracowników w granicach nadanych mu uprawnień.

§ 16. 1. Okręgowy urząd likwidacyjny dzieli się na cztery wydziały: ogólny, likwidacyjny, budżetowo-rachunkowy i prawny.

2. Wydziały dzieli się na oddziały.

3. Na czele wydziału stoi naczelnik wydziału, na czele zaś oddziału stoi kierownik oddziału. Naczelnik wydziału odpowiada za całokształt prac wchodzących w zakres działania wydziału, a kierownik oddziału — za całokształt prac wchodzących w zakres działania oddziału.

§ 17. 1. Do zakresu działania wydziału I ogólnego należą sprawy organizacyjne, osobowe, gospodarcze oraz sprawy nie należące do właściwości innych wydziałów.

2. Wydział I ogólny dzieli się na dwa oddziały: administracyjny i gospodarczy.

3. W szczególności:

- 1) oddział I administracyjny załatwia sprawy organizacyjne i osobowe, sprawy doboru i szkolenia personelu, sprawy wynikające z przepisów o uposażeniu i kwalifikowaniu, o postępowaniu dyscyplinarnym, sprawy odznaczeń, sprawy biurowe, prowadzi ewidencję i statystykę oraz akta osobowe personelu, układa projekty etatów i obsady stanowisk, sprawdza merytorycznie rachunki kosztów podróży służbowych, delegacji i przeniesień oraz zarządza asygnowanie należności z tego tytułu. Oddział ten załatwia ponadto sprawy społeczne i zaopatrzenia pracowników urzędów likwidacyjnych oraz sprawy nie należące do zakresu działania pozostałych komórek organizacyjnych okręgowego urzędu likwidacyjnego.

2) oddział 2 gospodarczy załatwia sprawy gospodarcze oraz prowadzi ewidencję wydatków rzeczowych urzędów likwidacyjnych i administruje kredytami rzeczowymi, a wreszcie sprawdza i zarządza asygnowanie rachunków z wydatków rzeczowo-administracyjnych. Do czynności oddziału gospodarczego należy również zarząd i administracja budynkami urzędowymi i budynkami przeznaczonymi na mieszkanie dla pracowników oraz nadzór nad wykonywaniem czynności pracowników fizycznych.

4. W skład wydziału ogólnego wchodzi inspektorzy, powołani do kontroli całości kształtu działalności rejonowych urzędów likwidacyjnych. Inspektorzy podlegają bezpośrednio dyrektorowi okręgowego urzędu likwidacyjnego. W skład wydziału ogólnego wchodzi także kancelaria, składnica akt i biblioteka.

5. Sprawy osobowe, organizacyjne i gospodarcze wydział ogólny załatwia przy współudziale właściwych wydziałów.

§ 18. 1. Do zakresu działania wydziału II likwidacyjnego należą sprawy administracji, orzecznictwa i nadzoru w dziedzinie likwidacji majątków.

2. Wydział II likwidacyjny dzieli się na dwa oddziały: ewidencyjno-rewizyjny i powierniczo-likwidacyjny.

3. W szczególności:

- 1) oddział 1 ewidencyjno-rewizyjny sprawuje nadzór i załatwia sprawy w zakresie inwentaryzacji, zabezpieczenia i oszacowania majątków, kontroli bilansów otwarcia i działalności finansowej zarządców majątków oraz prowadzi statystykę majątków,
- 2) oddział 2 powierniczo-likwidacyjny sprawuje nadzór i załatwia sprawy w zakresie powiernictwa, likwidacji i kwalifikacji majątków.

§ 19. 1. Do zakresu działania wydziału III budżetowo-rachunkowego należą sprawy administracji i nadzoru w zakresie służby rachunkowej, sprawy asygnowań, sprawy kontroli rachunkowości, sprawy rachunkowości dochodów i rozchodów budżetowych oraz rachunkowości sum niebudżetowych.

2. Wydział III budżetowo-rachunkowy dzieli się na dwa oddziały: budżetowy i rachunkowy.

3. W szczególności:

- 1) oddział 1 budżetowy układa preliminarze dochodów i wydatków, sprawdza pod względem cyfrowym i formalnym rachunki, merytorycznie sprawdzone przez powołane do tego wydziały, sporządza listy płatnicze, wystawia asygnaty, prowadzi księgę kredytów i wydatków budżetowych i księgę zaliczek, a także czuwa nad prawidłowym wykonaniem planów budżetowych, wyliczaniem się z zaliczek oraz

właściwym dokonywaniem wydatków (cenzury dowodów rozrachunkowych),

- 2) oddział 2 rachunkowy prowadzi rachunkowość dochodów budżetowych i sum niebudżetowych okręgowego urzędu likwidacyjnego i zbiorczą rejonowych urzędów likwidacyjnych, czuwa nad właściwym pobieraniem i zachowaniem dochodów budżetowych i sum niebudżetowych oraz nad terminowym składaniem sprawozdań rachunkowo-kasowych i całością agend rachunkowo-kasowych w okręgu.

§ 20. 1. Do zakresu działania wydziału IV prawnego należą sprawy przywracania posiadania majątków, opracowywania opinii prawnych oraz sprawy orzecznictwa i nadzoru w dziedzinie realizacji majątków z przypadku lub zabezpieczenia przypadku.

2. Wydział IV prawny dzieli się na dwa oddziały: orzecznictwa i egzekucyjny.

3. W szczególności:

- 1) oddział 1 orzecznictwa opiniuje i ustala ostateczną formę umów najmu i dzierżawy oraz udziela opinii prawnych dla innych wydziałów i rejonowych urzędów likwidacyjnych; dokonuje wszelkich czynności prawnych, zleconych przez dyrektora okręgowego urzędu likwidacyjnego, nadto załatwia sprawy przywrócenia posiadania majątków i sprawy przestępstw, przewidzianych w dekrecie,
- 2) oddział 2 egzekucyjny sprawuje nadzór i załatwia sprawy w zakresie wykonywania orzeczeń o przypadku majątku lub o zabezpieczeniu przypadku.

R o z d z i a ł 4.

Organizacja rejonowych urzędów likwidacyjnych.

§ 21. 1. Na czele rejonowego urzędu likwidacyjnego stoi naczelnik, podległy dyrektorowi okręgowego urzędu likwidacyjnego.

2. Naczelników rejonowych urzędów likwidacyjnych mianuje Minister Skarbu bądź Minister Ziem Odzyskanych, każdy we własnym zakresie działania.

3. Do naczelnika rejonowego urzędu likwidacyjnego należy ogólne kierownictwo i nadzór nad działalnością podległego mu urzędu.

4. Naczelnik rejonowego urzędu likwidacyjnego jest przełożonym wszystkich pracowników podległego mu urzędu.

5. Naczelnika rejonowego urzędu likwidacyjnego w przypadku niemożności pełnienia przez niego obowiązków zastępuje pracownik wyznaczony przez dyrektora okręgowego urzędu likwidacyjnego.

§ 22. 1. Rejonowy urząd likwidacyjny dzieli się na 3 działy: ogólny, likwidacyjny i egzekucyjny.

2. Na czele działu stoi kierownik działu odpowiedzialny za prawidłowy bieg czynności urzędowych, wchodzących w zakres podległego mu działu.

3. W szczególności:

- 1) dział 1 ogólny załatwia sprawy administracyjne, gospodarcze, rachunkowe, dochodzenia należności i kancelaryjne rejonowego urzędu likwidacyjnego i inne sprawy, wchodzące w zakres działania rejonowego urzędu likwidacyjnego, a nie należące do pozostałych działów tego urzędu,
- 2) dział 2 likwidacyjny załatwia sprawy inwentaryzacji, zabezpieczania, oszacowania, kwalifikacji prawnej i likwidacji roszczeń i majątków oraz prowadzi kontrolę działalności gospodarczej i finansowej zarządców majątków. Dział ten przygotowuje materiały dotyczące wniosków o przywrócenie posiadania majątków opuszczonych, sporządza wnioski o ujawnienie w księgach wieczystych i innych rejestrach publicznych przejścia na rzecz Państwa i innych osób prawa publicznego praw majątkowych oraz załatwia sprawy związane z zabezpieczeniem kosztów nadzoru i zarządu majątków opuszczonych,
- 3) dział 3 egzekucyjny wykonuje orzeczenia o przepadku majątku lub o zabezpieczeniu przepadku.

4. W rejonowych urzędach likwidacyjnych, w których zakres spraw egzekucyjnych nie wymaga utworzenia samodzielnego działu egzekucyjnego, dyrektor okręgowego urzędu likwidacyjnego

może poruczyć działowi ogólnemu wykonywanie orzeczeń o przepadku majątku lub o zabezpieczeniu przepadku.

R o z d z i a ł 5.

Przepisy końcowe.

§ 23. Organizację pracy urzędów likwidacyjnych ustala instrukcje Ministrów Skarbu i Ziem Odzyskanych.

§ 24. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1949 r., równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów wydane w porozumieniu z Ministrem Ziem Odzyskanych z dnia 10 maja 1946 r. w sprawie statutu organizacyjnego urzędów likwidacyjnych (Monitor Polski Nr 51, poz. 90) oraz rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 listopada 1946 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Ziem Odzyskanych w sprawie organizacji i zakresu uprawnień urzędów likwidacyjnych (Dz. U. R. P. Nr 64, poz. 360).

Minister Skarbu:

Konstanty Dąbrowski

Minister Ziem Odzyskanych:

Władysław Gomułka